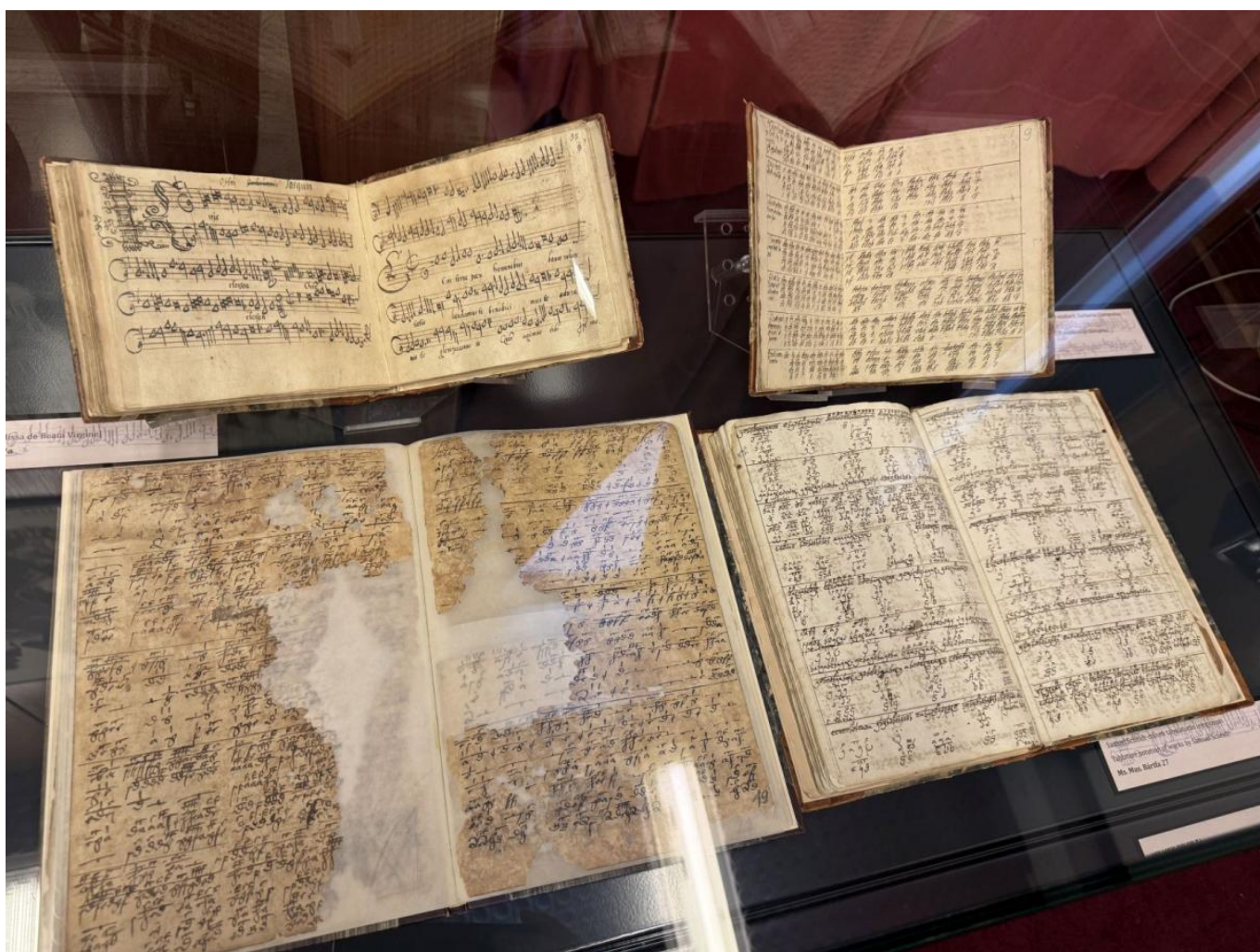

Nemzetközi zenetörténeti szenzáció: XVI-XVII. századi kottakéziratok Bártfáról

2026/03/24

Az OSZK 2026. március 20-án sajtónyilvános eseményen jelentette be, hogy a Copia tartalomszolgáltatási felületén ingyenesen elérhetővé tette a XVI-XVII. századi európai egyházzene kiemelkedő forrásanyagát tartalmazó Bártfai Gyűjtemény több mint 2600 tételből álló kéziratos állományrészét.

[1]

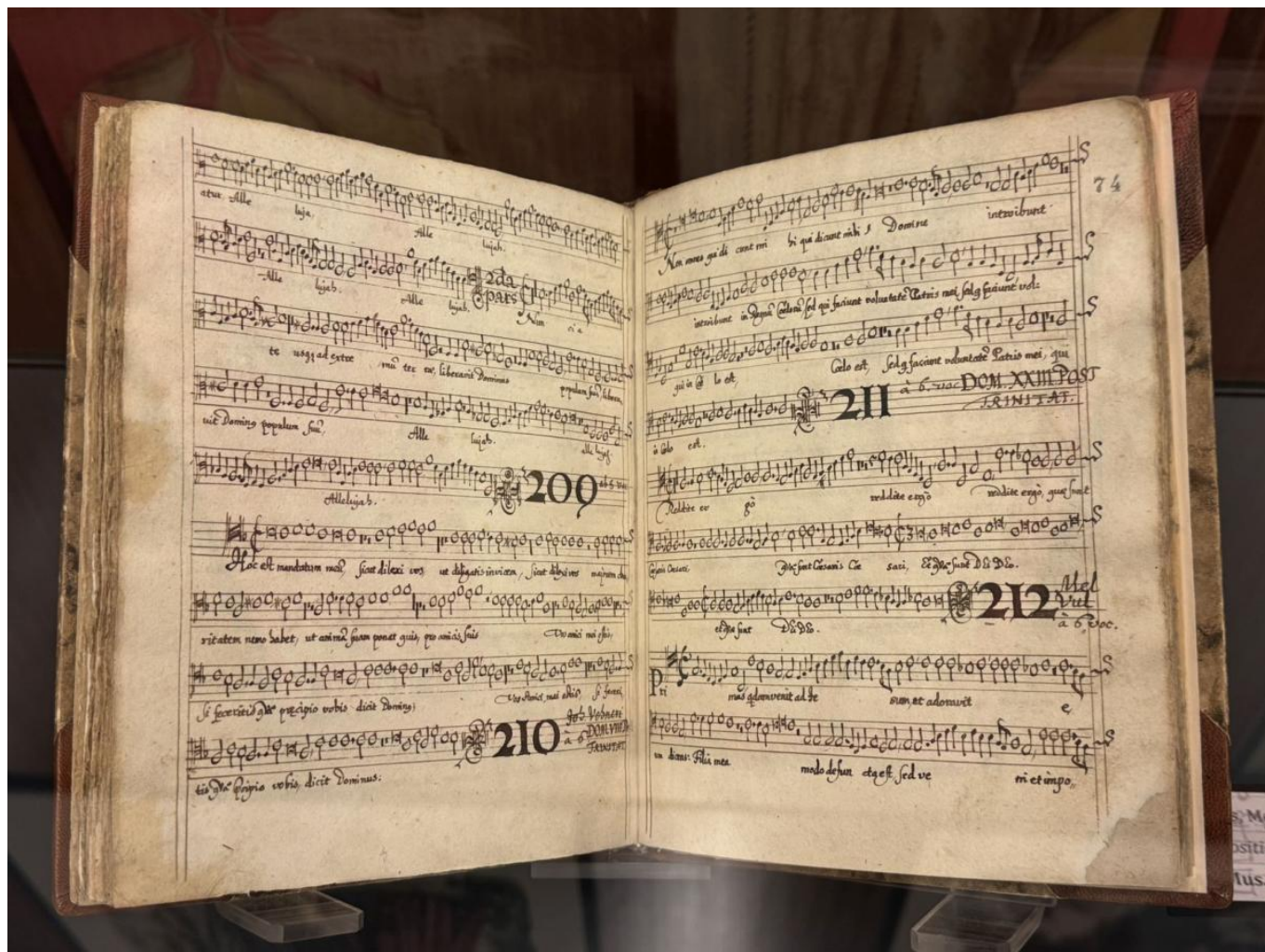

[2]

Az Országos Széchényi Könyvtár 2026. március 20-án sajtónyilvános eseményen jelentette be, hogy a Copia tartalomszolgáltatási felületén ingyenesen elérhetővé tette a XVI-XVII. századi európai (elsősorban németalföldi, német és itáliai) egyházzene kiemelkedő forrásanyagát tartalmazó [Bártfai Gyűjtemény](#) [3] több mint 2600 tételből álló kéziratos állományrészét.

A gyűjtemény a XVI-XVII. századi régizenei források egyik legjelentősebb közép-európai kollekciója, amely a felvidéki Bártfa Szent Egyed-templomának virágzó egyházzenei gyakorlatát dokumentálja, s a nemzeti könyvtár Színháztörténeti és Zeneműtárának legkorábbi összefüggő állományrésze.

A gyűjtemény kialakulása az 1500-as évek közepétől a XVII. század végéig tartott, Bártfa városának virágkorában. A város polgárai az evangélikus hitet követték, és gyakran tanultak német egyetemeken, elsősorban Wittenbergben. A kulturális fejlődés meghatározó alakja Leonart Stöckel (1510–1560) volt, aki wittenbergi tanulmányai során személyes kapcsolatot alakított ki Martin Lutherrel és Philipp Melanchthonnal. Stöckel 1539-ben vette át a bártfai iskola vezetését, és tevékenysége nemcsak az oktatás színvonalát emelte, hanem közvetlen hatást gyakorolt a Szent Egyed-templom európai szintű zenei gyakorlatára is.

[4]

[5]

A templom kottatárából származó anyag 1915-ben került az intézmény gyűjteményébe. A korabeli kéziratos és nyomtatott szolamkönyvek több mint ötezer németalföldi, német, itáliai és felvidéki művet őriztek meg a XVI-XVII. századi énekes többszólamúság fénykorából. A kompozíciók túlnyomórészt szolamkönyvekben maradtak fenn, de a korszak világi hangszeres és vokális zenéjének darabjai is megtalálhatók közöttük szolamok és tabulatúralejegyzések formájában.

A most közzétett [kéziratos állományrész](#) [3] harminchárom jelzetten található, összesen hetven szolamkönyvet foglal magába, és több olyan kompozíciót is tartalmaz, amely kizárólag ebben a gyűjteményben maradt fenn. A húsz jelzetből álló nyomtatott anyagrész online publikációja az év második felében várható.

Prosa
mimam

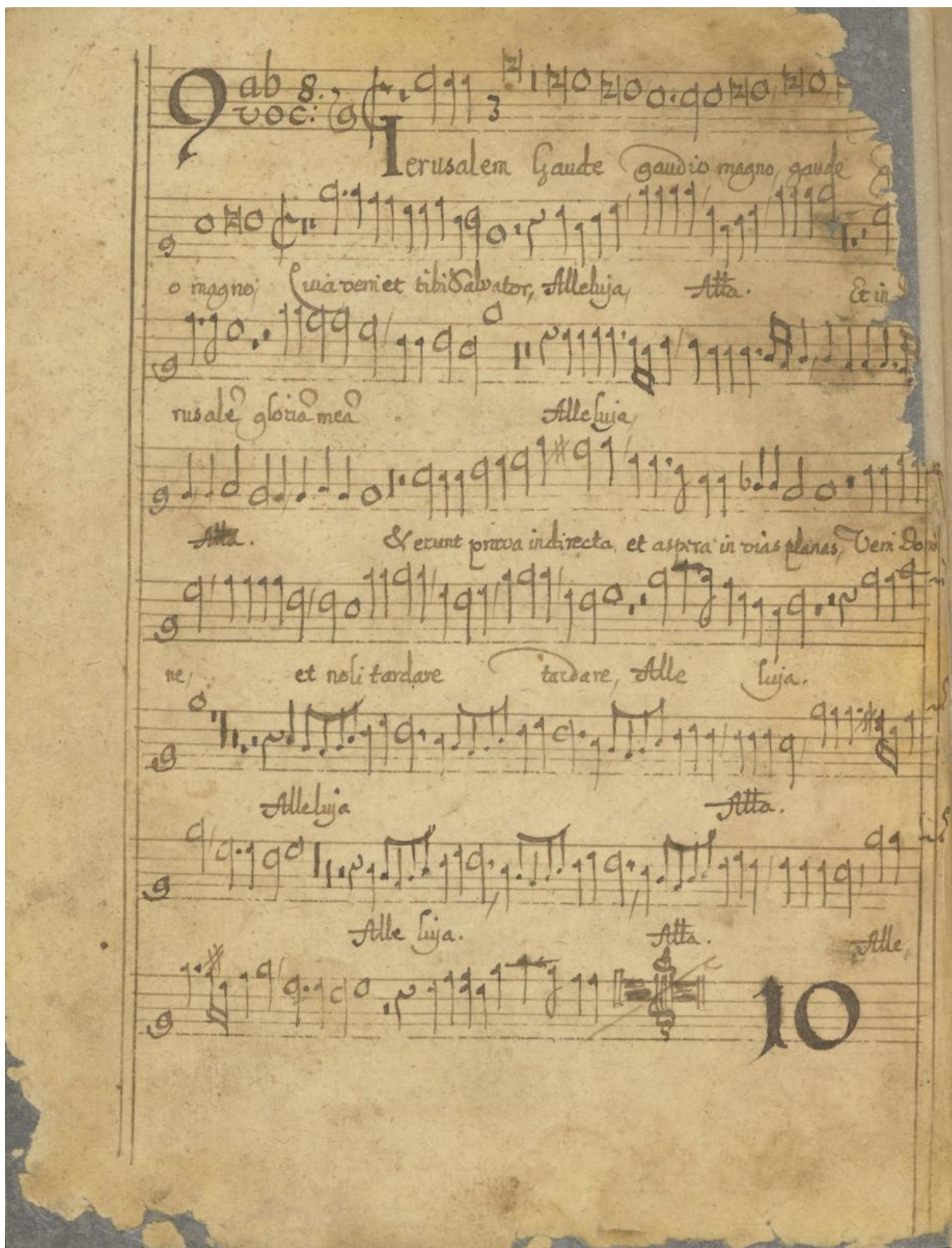
O *na miris sunt modis ornata cunctisque vincta populus*

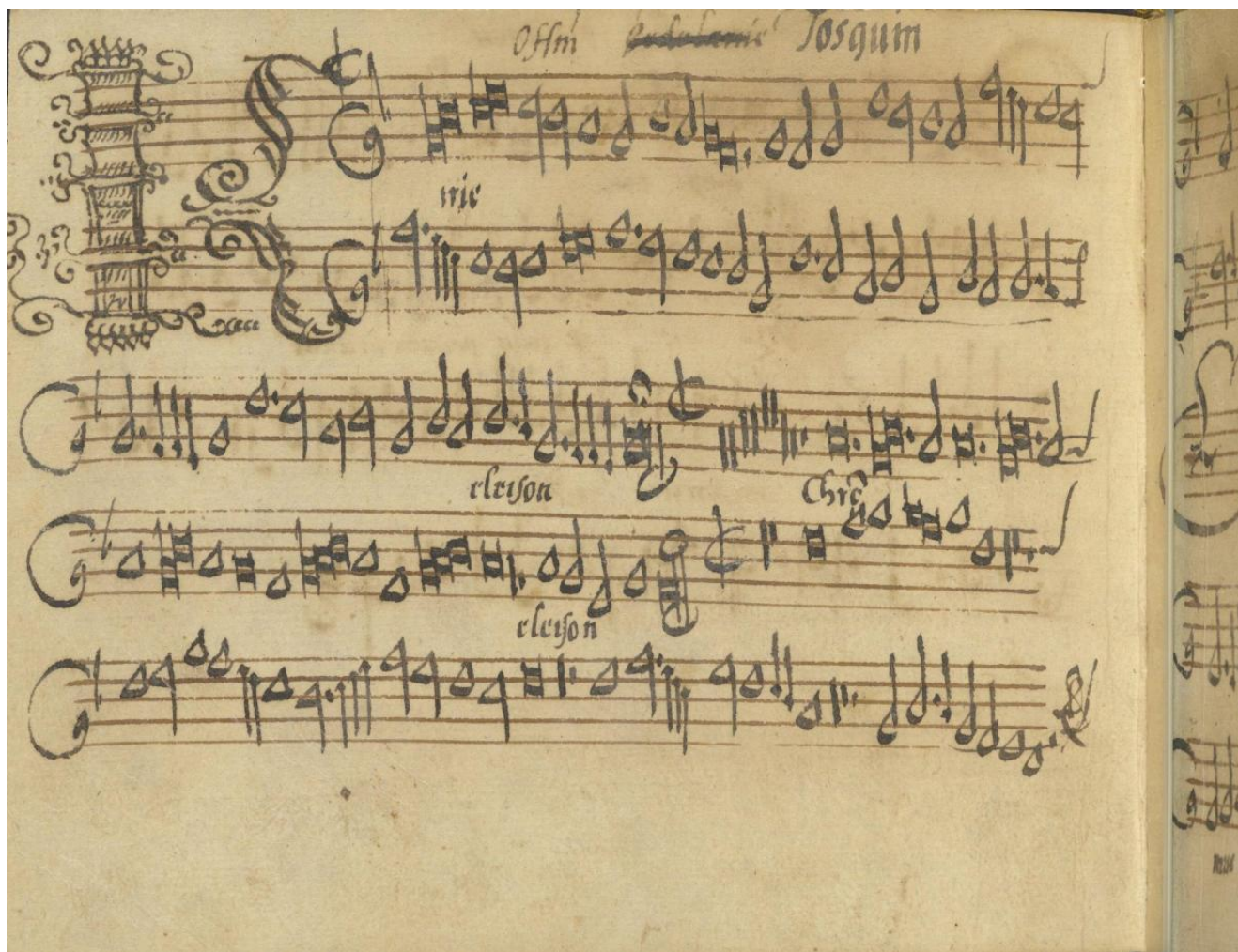
V *t natus est Christus*

stella maior visa luctu da

S *ecum munera deferunt parvulo offerunt ut Regioli que*

sicut p'dicat

[8]

Rózsa Dávid, az OSZK főigazgatója hangsúlyozta, hogy a több mint két és fél ezer kottakézirat online közzététele jelentős szakmai mérföldkő, amely új dimenzióba helyezte a közös európai kulturális örökséget. Kiemelte, hogy a XVI-XVII. századi zenei kultúra dokumentumai évszázadokon át rejtve, gyakran viszontagságos körülmények között maradtak fenn, s most a gondos feldolgozó munka és a digitális technológia révén válnak a szélesebb közönség és a nemzetközi kutatói közösség számára is hozzáférhetővé.

Novák Irén művészetért és közösségi művelődésért felelős helyettes államtitkár rámutatott arra, hogy a komolyzene a nemzeti identitás és a kulturális örökség szerves része, amely Liszt Ferenc, Bartók Béla és Kodály Zoltán munkásságán keresztül a mai zenei élet és oktatás alapját is képezi, miközben a magyar komolyzene nemzetközi szinten is versenyképes kulturális értéket képvisel. Hangsúlyozta, hogy a kulturális kormányzat többszintű támogatási rendszerekkel – így a Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő pályázataival, a Nemzeti Kulturális Alap támogatásaival és a Petőfi Kulturális Programmal – segíti a komolyzenei élet fejlődését, és örömmel támogatja az ehhez hasonló kezdeményezéseket.

[9]

[10]

[11]

[12]

Laskai Anna, az OSZK Színháztörténeti és Zeneműtárának osztályvezetője képes előadásában ismertette a kéziratgyűjteményrész zenetörténeti jelentőségét. A mintegy egy év alatt elvégzett munka során először került sor arra, hogy autopszia (a kötetek kézbevétele) alapján megtörténjen a gyűjtemény műszintű feldolgozása. Előadásában kitért továbbá az állományrész restaurálási folyamataira, a töredékes kötetek értelmezhetőségének problematikájára, a szerzők beazonosíthatóságának kérdésére, valamint a kötetek speciális notációjára is.

A sajtótájékoztatón a Bártfai Gyűjtemény három kórusműve (Orlandus Lassus, Hieronymus Praetorius és Zacharias Weydemayer egy-egy alkotása) is megszólalt **a Héja Benedek irányította kamarakórus** előadásában.

Köszönjük kollégáink magas színvonalú, elkötelezett munkáját!

Tudományos feldolgozás: Laskai Anna, Hanvay Hajnalka, Szende Katalin

Állománymegőrzési projektkoordináció: Kukár Barnabás Manó

Restaurálás: Baranyai Emőke, Benke Éva, Horváth Diána,

Hotz Evelin, Péterfi Gyöngyvér, Ruska Livia

Digitalizálás: Gyurkovics Anna, Kiss Kata Linda, Klinger Gábor,

Kondricz Ákos Levente, Kontár Csaba Attila, Pohánka Xénia

Digitális megőrzés: Gondos Gábor, Stenzel Rita

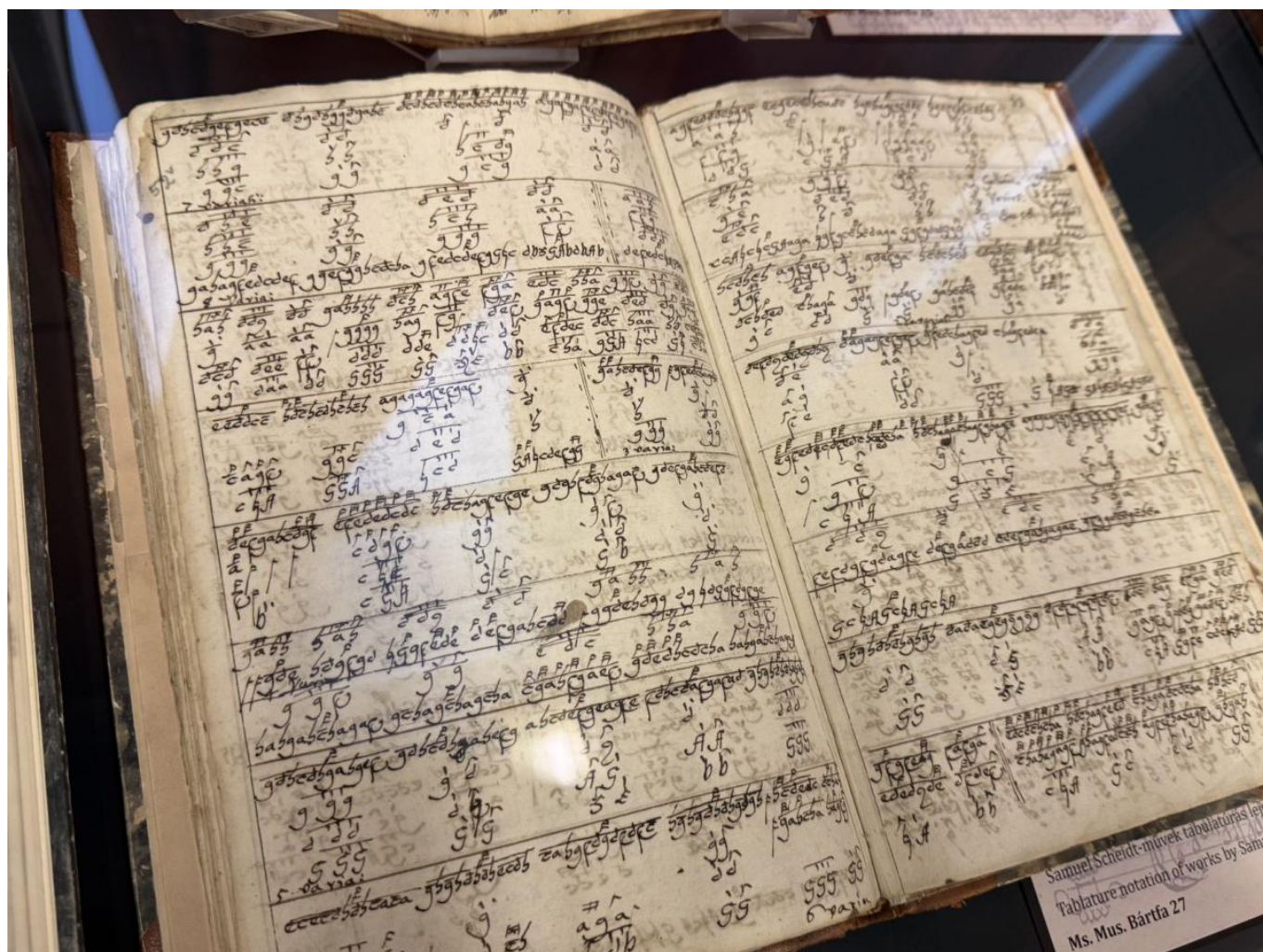
Online tartalomszolgáltatás: Gyetvai Gergely, Uri-Kovács József

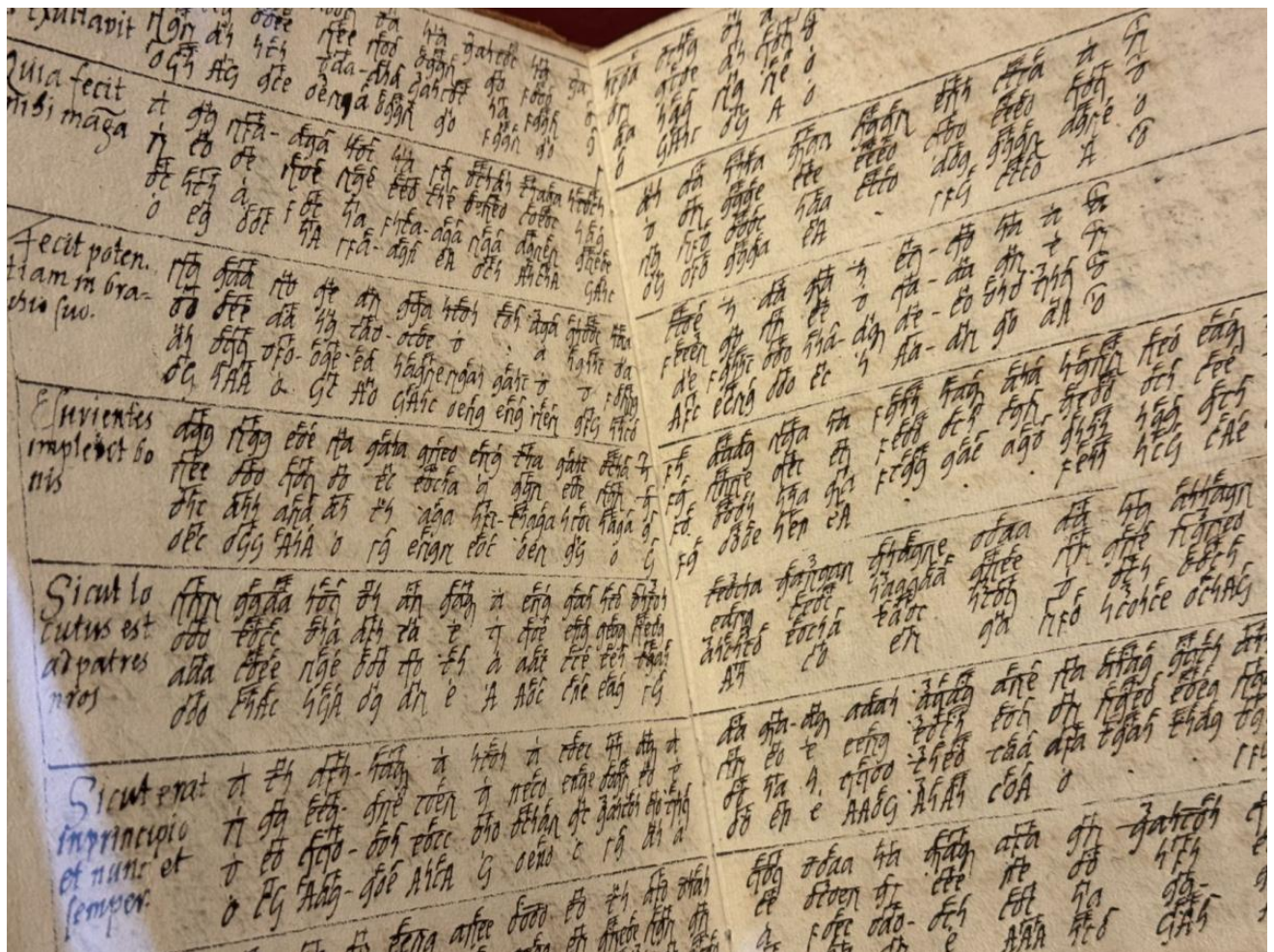
[13]

[14]

[15]

[16]

[További képek](#) [17]

2026/03/26 - 17:33

Source URL: <https://oszk.hu/en/node/7580>

Links:

- [1] https://oszk.hu/sites/default/files/Kottakeziratok-Bartfarol_COPIA_260320_01.jpg
- [2] https://oszk.hu/sites/default/files/Kottakeziratok-Bartfarol_COPIA_260320_22.jpg
- [3] <https://copia.oszk.hu/kottak/bartfai-gyujtemeny/>
- [4] https://oszk.hu/sites/default/files/Kottakeziratok-Bartfarol_COPIA_260320_03_0.jpg
- [5] https://oszk.hu/sites/default/files/Kottakeziratok-Bartfarol_COPIA_260320_02.jpg
- [6] <https://copia.oszk.hu/kotta/ms-mus-bartfa-24-a-d/>
- [7] <https://copia.oszk.hu/kotta/ms-mus-bartfa-17-a-e-koll-2/>
- [8] <https://copia.oszk.hu/kotta/ms-mus-bartfa-20-a-b/>
- [9] https://oszk.hu/sites/default/files/Kottakeziratok-Bartfarol_COPIA_260320_15.jpg
- [10] https://oszk.hu/sites/default/files/Kottakeziratok-Bartfarol_COPIA_260320_11.jpg
- [11] https://oszk.hu/sites/default/files/Kottakeziratok-Bartfarol_COPIA_260320_20.jpg
- [12] https://oszk.hu/sites/default/files/Kottakeziratok-Bartfarol_COPIA_260320_07.jpg
- [13] https://oszk.hu/sites/default/files/Kottakeziratok-Bartfarol_COPIA_260320_21.jpg
- [14] https://oszk.hu/sites/default/files/Kottakeziratok-Bartfarol_COPIA_260320_24.jpg
- [15] https://oszk.hu/sites/default/files/Kottakeziratok-Bartfarol_COPIA_260320_05.jpg
- [16] https://oszk.hu/sites/default/files/Kottakeziratok-Bartfarol_COPIA_260320_06.jpg
- [17] <https://www.facebook.com/photo/?fbid=1414181007416468&set=pcb.1414181117416457>
- [18] <https://oszk.hu/en/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek>

[19] <https://oszk.hu/en/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek-cimlapon>